

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE

FINANČNA UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE

Šmartinska cesta 55, p.p. 631, 1001 Ljubljana

T: 01 478 38 00
F: 01 478 39 00
E: gfu.fu@gov.si
www.fu.gov.si

NAKUPI BLAGA IN STORITEV ZA NEPOSLOVNO RABO

POJASNITEV DAVČNE OBRAVNAVE

Podrobnejši opis

1. izdaja, marec 2017

KAZALO

1. UVOD	3
2. Davčna obravnava z vidika Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb ZDDPO-2	4
3. Davčna obravnava z vidika ZDoh-2	5
4. Davčna obravnava z vidika ZDDV-1	7

1. UVOD

Blago in storitve za katere se smatra, da niso bile kupljene za poslovno rabo so opredeljene v 29. členu ZDDPO-2¹ in sicer gre za nakupe, ki imajo za posledico odhodke, ki niso neposreden pogoj za opravljanje dejavnosti in niso posledica opravljanja dejavnosti, imajo značaj privatnosti ali niso skladni z običajno poslovno prakso. Odhodki niso skladni z običajno poslovno prakso, če niso običajni pri poslovanju v posamezni dejavnosti glede na pretekle in druge izkušnje in primerjavo z drugimi dejavnostmi ter dejstvi in okoliščinami, razen odhodkov, nastalih zaradi izrednih in ne-pogostih dogodkov, kot so naravne nesreče ali zaradi drugih izrednih in ne-pogostih dogodkov.

Za lažje razumevanje, kateri nakupi oziroma odhodki na podlagi nakupov davčno niso priznani, so le-ti primeroma naštet v 30. členu ZDDPO-2. In sicer so to:

1. Odhodki za dohodke, ki so podobni dividendam, vključno s prikritim izplačilom dobička;
2. odhodki za pokrivanje izgub iz preteklih let;
3. stroški, ki se nanašajo na privatno življenje, primeroma za zabavo, oddih, šport in rekreacijo, vključno s pripadajočim davkom na dodano vrednost;
4. stroški prisilne izterjave davkov ali drugih dajatev;
5. kazni, ki jih izreče pristojni organ;
6. davki, ki jih je plačal družbenik kot fizična oseba;
7. davek na dodano vrednost, ki ga zavezanec v skladu z zakonom, ki ureja davek na dodano vrednost, ni uveljavil kot odbitek vstopnega davka, čeprav je imel to pravico po zakonu, ki ureja davek na dodano vrednost;
8. obresti od nepravočasno plačanih davkov ali drugih dajatev ter obresti od posojil, prejetih od oseb, ki imajo sedež, kraj dejanskega delovanja posloводства ali prebivališče v državah, razen držav članic EU, v katerih je splošna oziroma povprečna nominalna stopnja obdavčitve dobička nižja od 12,5% in je država objavljena na seznamu v skladu z 8. členom tega zakona;
9. donacije;
10. podkupnine in druge oblike premoženjskih koristi, dane fizičnim ali pravnim osebam zato, da nastane oziroma ne nastane določen dogodek, ki drugače ne bi, primeroma, da se hitreje ali ugodneje opravi ali se opusti določeno dejanje.

O stroških, ki se nanašajo na privatno življenje govorimo v primeru:

- a) stroškov, ki se nanašajo na privatno življenje lastnikov oziroma povezanih oseb iz 16. in 17. člena tega zakona, vključno s stroški sredstev v lasti ali najemu zavezanca, ki se nanašajo na privatno življenje teh oseb in
- b) stroškov, ki se nanašajo na privatno življenje drugih oseb, vključno s stroški sredstev v lasti ali najemu zavezanca, ki se nanašajo na privatno življenje teh oseb, razen stroškov za zagotavljanje bonitet in drugih izplačil v zvezi z zaposlitvijo, če so obdavčena po zakonu, ki ureja dohodnino.

Ne glede na to, da gre za stroške, ki se nanašajo na privatno življenje se le-ti priznajo, če gre za odplačno uporabo, vendar največ do višine plačila oziroma povračila. Stroški sredstev v lasti ali najemu zavezanca, ki se nanašajo na privatno življenje, nastali v času uporabe teh sredstev za privatno rabo, se ne priznajo sorazmerno takšni rabi.

¹ Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb (Uradni list RS, št. 117/06, 56/08, 76/08, 5/09, 96/09, 110/09 – ZDavP-2B, 43/10, 59/11, 24/12, 30/12, 94/12, 81/13, 50/14, 23/15, 82/15 in 68/16)

Tveganja, ki pri nakupih blaga in storitev za neposlovno rabo nastopajo so:

- a) neupravičeno zniževanje davčne osnove za DDPO² oziroma DohDej,
- b) ne-obračunavanje bonitet v primeru nakupov blaga in storitev v korist zaposlenih in njihovih ožjih družinskih članov,
- c) prikrito izplačilo dobička v primeru nakupov blaga in storitev v korist kvalificiranih lastnikov iz sedmega odstavka 74. člena ZDDPO-2 in njihovih povezanih oseb,
- d) ne-obdavčitev drugih dohodkov v primeru nakupov blaga in storitev v korist drugih oseb in
- e) neupravičeno odbijanje vstopnega DDV od nakupov blaga in storitev za neposlovni namen.

Odhodki za blago in storitve, ki so kupljene za namene pogostitve, zabave in daril ob poslovnih stikih zavezanca s poslovnimi partnerji, imajo naravo odhodkov za reprezentanco in so v skladu z 31. členom ZDDPO-2 priznani v višini 50%.

2. Davčna obravnava z vidika Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb ZDDPO-2

Odhodke, ki so posledica nakupov blaga in storitev za neposlovno rabo mora zavezanec za davek izločiti iz davčne osnove za DDPO oz. DohDej³, razen stroškov za zagotavljanje bonitet in drugih izplačil v zvezi z zaposlitvijo, če so obdavčena po zakonu, ki ureja dohodnino.

Da gre za nakupe blaga in storitev, ki so potrebni za pridobitev prihodkov, so neposreden pogoj oziroma posledica opravljanja dejavnosti, nimajo značaja privatnosti in so skladni z običajno poslovno prakso, mora zavezanec v skladu s 76. členom ZDavP-2⁴ dokazati sam.

V obračunu DDPO se odhodki za neposlovno rabo izvzamejo iz izračunavanja davčne osnove v naslednjih zaporednih številkah DDPO obračuna:

6.12	Nepriзнani odhodki za odhodke podobne dividendam, vključno s prikritim izplačilom dobička
6.14	Nepriзнani odhodki za stroške, ki zadevajo privatno življenje (6.14.1 do 6.14.2)
6.14.1	Stroški, ki zadevajo privatno življenje lastnikov in povezanih oseb
6.14.2	Stroški, ki zadevajo privatno življenje drugih oseb
6.22	Nepriзнani odhodki za zagotavljanje bonitet in drugih izplačil v zvezi z zaposlitvijo, če niso obdavčeni po zakonu, ki ureja dohodnino
6.23	Drugi odhodki, ki se ne priznajo v skladu z 29. členom ZDDPO-2

V obračunu DohDej se odhodki za neposlovno rabo izvzamejo iz izračunavanja davčne osnove v naslednjih zaporednih številkah:

6.9	Nepriзнani odhodki za stroške, ki se nanašajo na privatno življenje
6.17	Drugi odhodki, ki se ne priznajo v skladu z 29. členom ZDDPO-2

² Davek od dohodkov pravnih oseb

³ Akontacija dohodnine od dohodka iz dejavnosti

⁴ Zakon o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14, 91/15 in 63/16)

3. Davčna obravnava z vidika ZDoh-2

Nakupi blaga za neposlovne namene so velikokrat lahko namenjeni osebni rabi. Če plačnik davka te predmete (npr. ure, smučarsko opremo, parfume...) da v osebno rabo fizični osebi, se to davčno obravnava kot ugodnost, prejeta v naravi.

Obdavčitev **ugodnosti, prejetih v naravi**, se po sedaj veljavnem ZDoh-2⁵ **razlikuje glede na to:**

1. ali je navedena ugodnost zavezancu **zagotovljena v zvezi z zaposlitvijo** in se obdavči kot:
 - boniteta oziroma dohodek iz delovnega razmerja ali
 - dohodek iz drugega pogodbenega razmerja.
2. ali je navedena ugodnost **zagotovljena lastniku podjetja** in se obdavči kot:
 - dividende oz. prikrito izplačilo dobička.
3. ali je navedena ugodnost **zagotovljena tretji osebi** in se obdavči kot:
 - drug dohodek
4. ali je navedena ugodnost **zagotovljena nosilcu dejavnosti zasebniku:**
 - povečuje osnovo za dohodnino.

Če je ugodnost zavezancu zagotovljena v zvezi z zaposlitvijo (delovnim razmerjem), se ugodnost obravnava kot boniteta. Obširno [pojasnilo](#) je objavljeno na spletnih straneh FURS.

Darila delojemalcem se po ZDoh-2 ne štejejo za boniteto, če gre za ugodnosti manjše vrednosti, ki jih delodajalec zagotavlja vsem delojemalcem pod enakimi pogoji, npr. uporaba prostorov za oddih in rekreacijo, pogostitve ob praznovanjih in v drugih podobnih primerih zagotavljanja običajnih ugodnosti.

Darila, ki jih delodajalec zagotavlja družinskim članom delojemalcev, so obdavčena z dohodnino, razen darilo, ki ga prejme otrok do 15. leta starosti v mesecu decembru in vrednost ne presega 42 evrov. Druge bonitete, ki jih delodajalec zagotovi delojemalčevim družinskim članom se pripišejo delojemalcu.

Po ZDoh-2 se za boniteto ne štejejo tudi:

- plačilo delodajalca za izobraževanje delojemalcu v zvezi z njegovim poslovanjem,
- plačilo delodajalca za obvezne zdravstvene preglede delojemalcev, po zakonu, ki ureja varnost in zdravje pri delu,
- plačila delodajalca za obvezno cepljenje delojemalcev, po izjavi po varnosti z oceno tveganja delovnega mesta delojemalca, ki je skladno s predpisi, ki urejajo varnost in zdravje pri delu,
- plačila delodajalca za zavarovanje delojemalcev za nesreče pri delu, ki ga je delodajalec dolžan zagotoviti na podlagi zakona,
- uporaba parkirnega prostora, ki ga delodajalec zagotovi delojemalcu,
- uporaba računalniške in telekomunikacijske opreme, ki jo delodajalec zagotovi delojemalcu.

Za bonitete se ne štejejo tudi ugodnosti, ki jih delodajalec delojemalcu ne zagotavlja redno ali pogosto, če vrednost vseh bonitet iz delovnega razmerja v mesecu ne presega 15 evrov.

⁵ Zakon o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 52/13 – odl. US, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15 in 63/16)

Odhodki, ki so posledica ugodnosti, ki so davčno obravnavane kot bonitete so davčno priznani po ZDDPO-2. Davčno so priznani tudi odhodki za darila otrokom do 15. leta starosti, dana v mesecu decembru do vrednosti 42 evrov (od katerih se, kot že navedeno v skladu z ZDoh-2 ne obračunava boniteta).

Darila poslovnim partnerjem so obdavčena z dohodnino in se štejejo za druge dohodke po 105. členu ZDoh-2. Od danih daril se izračuna in plača akontacija dohodnine po stopnji 25 % od davčne osnove. Pri tem je treba upoštevati pravilo brutenja dohodkov v naravi, ki je določeno v devetem odstavku 16. člena ZDoh-2. Po tej določbi se dohodek, prejet v naravi, poveča s koeficientom davčnega odtegljaja, če obstaja obveznost obračuna, odtegnitve in plačila davčnega odtegljaja in pri izplačevalcu ni drugega dohodka prejemnika v denarju ali če ta ni zadosten, da bi se od tega dohodka lahko odtegnil in plačal davčni odtegljaj od dohodka v naravi.

Darila kupcem in poslovnim partnerjem prejeta od istega darovalca, katerih vrednost ne presega 42 evrov oz. skupno 84 evrov v davčnem letu se ne všttevajo v davčno osnovo v skladu z drugim odstavkom 108. člena ZDoh-2. V primeru prejemnikov daril, ki so davčni rezidenti RS, velja, da če vrednost darila presega 42 evrov, davčni odtegljaj pa ne znaša več kot 20 evrov (282. ZDavP-2) in ga zato izplačevalec dohodka ne odtegne in plača, je izplačevalec dohodka o danem darilu dolžan poročati na REK-2 obrazcu. Tako darilo je tako zajeto v informativni izračun dohodnine in obdavčeno na letni ravni.

Pri stroških pogostitve v poslovnih stikih med poslovnimi partnerji pri posameznem poslovnem dogodku, kadar gre z vidika tistega zavezanca, ki financira poslovni dogodek, dejansko za poslovni namen in s tem za stroške reprezentance, priznane po davčnih predpisih, se dohodek posameznika – prejemnika pogostitve, ne ugotavlja, če gre pri tem za neposredno konzumacijo oziroma uporabo ugodnosti v obliki proizvoda, storitve ali druge ugodnosti v naravi. Kadar gre npr. za poslovno kosilo, kjer so izpolnjeni prej navedeni pogoji, se torej ne ugotavlja dohodek posamezne fizične osebe, pod predpostavko, da gre v takem primeru pri poslovnih partnerjih na poslovnem kosilu primarno za namen izvajanja poslovne aktivnosti in ne za osebne razloge, zato se pri nobenem od udeležencev ne ugotavlja osebne koristi oziroma dohodka iz tega naslova.

Ugodnost, ki jo prejme fizična oseba pri nakupu blaga in storitev, vključno s priložnostnim prejemom dodatnega blaga ali storitev, če je taka ugodnost dostopna vsem strankam pod enakimi pogoji in ni v zvezi z zaposlitvijo ali dejavnostjo fizične osebe se po 7. točki 19. člena ZDoh-2 ne šteje kot dohodek po tem zakonu.

Darila oziroma ugodnosti dane nekvalificiranim družbenikom (ne dosegajo praga lastništva 25% iz sedmega odstavka 74. člena ZDDPO-2) so obdavčena kot drug dohodek.

Poročanje v REK obrazcu

Bonitete iz delovnega razmerja plačnik davka v individualnem delu REK-1 obrazca prikaže v polju A051 z oznako 1102. Podrobneje pa mora plačnik davka bonitete razdeliti v poljih od B14 do B17. Pri nujenju luksuznih izdelkov, plačnik davka praviloma podatek o boniteti prikaže v polju B17 – Drugo.

Če je ugodnost zavezancu zagotovljena v zvezi z drugim pogodbenim razmerjem, se ugodnost prav tako obravnava kot boniteta, plačnik davka pa jo prikaže na REK-2 obrazcu, pri čemer pa se vrednost bonitet prikaže zgolj na zbirnem REK-2 obrazcu v polju 105.

Če je ugodnost zavezancu zagotovljena v zvezi z lastništvom, se ugodnost davčno obravnava kot dividenda - prikrito izplačilo dobička. Plačnik davka predloži REK-2 obrazec z navedbo dohodka 1921 – Dohodki, ki se obdavčujejo kot dividende.

Če pa je ugodnost zagotovljena tretji osebi, se to obdavči kot drug dohodek. Plačnik davka predloži REK-2 obrazec z navedbo vrste dohodka 1802 darila, če vrednost posamičnega darila presega 42 evrov, oz. če skupna vrednost vseh daril v davčnem letu presega 84 evrov.

4. Davčna obravnava z vidika ZDDV-1

Omejitev odbitka in obveznost obračuna DDV⁶ od neposlovne rabe sta opredeljeni v 63., 66., 7. in 15. členu ZDDV-1⁷. Davčni zavezanec od nakupov blaga in storitev za neposlovno rabo ne sme odbiti DDV. Če pa je bilo blago ali storitev nabavljena za poslovne namene, torej za obdavčljivo dejavnost (obdavčeno ali oproščeno s pravico do odbitka DDV), kasneje pa je bilo uporabljeno za neposlovne namene, mora davčni zavezanec od take nabave, od katere je izkoristil pravico do celotnega ali delnega odbitka DDV, in od opravljanja storitev za neposlovne namene obračunati DDV.

Obseg pravice do odbitka je predpisan v 63. členu ZDDV-1, in sicer ima davčni zavezanec pravico, da od DDV, ki ga je dolžan plačati, odbije DDV, ki ga je dolžan plačati ali ga je plačal pri nabavah blaga oziroma storitev, če je to blago oziroma storitve uporabil oziroma jih bo uporabil za namene svojih obdavčenih transakcij, in sicer:

- a) DDV, ki ga je dolžan plačati ali ga je plačal v Sloveniji za blago ali storitve, ki mu jih je ali mu jih bo dobavil drug davčni zavezanec;
- b) DDV, ki ga je dolžan plačati za transakcije, ki se obravnavajo kot dobave blaga ali storitev v skladu s točko a) 8. člena tega zakona;
- c) DDV, ki ga je dolžan plačati za pridobitve blaga znotraj Unije v skladu z 2. a) točko prvega odstavka 3. člena tega zakona;
- d) DDV, ki ga je dolžan plačati za transakcije, ki se obravnavajo kot pridobitve blaga znotraj Unije v skladu z 12. in 13. členom tega zakona;
- e) DDV, ki ga je dolžan plačati ali ga je plačal v Sloveniji v zvezi z uvozom blaga.

Ne glede na prvi odstavek tega člena, ima davčni zavezanec tudi pravico do odbitka DDV, če se blago in storitve uporabijo za namene:

- a) transakcij, ki jih je v zvezi z dejavnostjo iz drugega odstavka 5. člena tega zakona opravil zunaj Slovenije, če bi bil upravičen do odbitka DDV, če bi bile opravljene v Sloveniji;
- b) transakcij, ki so oproščene DDV v skladu s 46. ali 49. členom, 12. točko prvega odstavka 50. člena ter 52. do vključno 58. členom tega zakona;
- c) transakcij, ki so oproščene v skladu s točkami 1 in 4 (a) do (e) 44. člena tega zakona, če ima naročnik sedež zunaj Unije ali če so te transakcije neposredno povezane z blagom, namenjenim za izvoz iz Unije.

Davčni zavezanec, ki nima sedeža v Sloveniji in ni identificiran za namene DDV v Sloveniji, ima pravico do vračila DDV od blaga in storitev, nabavljenih v Sloveniji, ali od uvoza blaga v Slovenijo, pod pogojem, da blago in storitve uporabi za:

⁶ Davek na dodano vrednost

⁷ Zakon o davku na dodano vrednost (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 18/11, 78/11, 38/12, 83/12, 86/14 in 90/15)

- a) transakcije iz drugega odstavka tega člena;
- b) transakcije, za katere je plačnik DDV v skladu s 76. členom tega zakona izključno prejemnik.

Vračilo DDV davčnemu zavezancu, ki ima sedež v drugi državi članici, se opravi v skladu s 74. do 74.g členom tega zakona. Vračilo DDV davčnemu zavezancu, ki ima sedež zunaj Unije, se opravi v skladu s 74.i členom tega zakona.

V 66. členu ZDDV-1 je določena tudi omejitev pravice odbitka DDV. Davčni zavezanec, tako ne sme odbiti DDV od:

- a) jaht in čolnov, namenjenih za šport in razvedrilo, goriv in maziv ter nadomestnih delov ter storitev, tesno povezanih s tem, razen od plovil, ki se uporabljajo za opravljanje dejavnosti prevoza potnikov in blaga, dajanje v najem in zakup ter za nadaljnjo prodajo;
- b) zrakoplovov, goriv in maziv ter nadomestnih delov ter storitev, tesno povezanih s tem, razen od zrakoplovov, ki se uporabljajo za opravljanje dejavnosti prevoza potnikov in blaga, dajanje v najem in zakup ter za nadaljnjo prodajo;
- c) osebnih avtomobilov ter motornih koles, goriv in maziv ter nadomestnih delov ter storitev tesno povezanih s tem, razen od vozil, ki se uporabljajo za opravljanje dejavnosti prevoza potnikov in blaga, dajanje v najem in zakup ter za nadaljnjo prodajo, vozil, ki se uporabljajo v avtošolah za izvajanje programa usposabljanja iz vožnje v skladu z veljavnimi predpisi, kombiniranih vozil za opravljanje dejavnosti javnega linijskega in posebnega linijskega prevoza ter osebnih specialnih vozil, prilagojenih izključno za prevoz pokojnikov;
- d) stroškov reprezentance (pri čemer se kot stroški reprezentance štejejo zgolj stroški pogostitve in zabave ob poslovnih in družabnih stikih);
- e) stroškov prehrane (vključno s pijačo) in stroškov nastanitve, razen stroškov, ki so davčnemu zavezancu nastali pri teh dobavah v okviru opravljanja njegove dejavnosti.

ZDDV-1 v 7. členu določa, da se za dobavo blaga, opravljeno za plačilo, šteje tudi uporaba blaga, ki je del poslovnih sredstev davčnega zavezanca, za zasebne namene ali za zasebne namene njegovih zaposlenih, brezplačna odtujitev tega blaga ali kakršnakoli uporaba blaga za druge namene, kot za namene opravljanja njegove dejavnosti, če je za to blago ali sestavine tega blaga izkoristil pravico do celotnega ali delnega odbitka DDV. Ne glede na navedeno, pa se za dobavo blaga, opravljeno za plačilo, ne šteje:

- a) brezplačno dajanje poslovnih vzorcev v razumnih količinah kupcem ali bodočim kupcem, če jih ti ne dajo v prodajo oziroma so v takšni obliki, da ni mogoče, da se prodajajo;
- b) dajanje daril manjših vrednosti v okviru opravljanja dejavnosti davčnega zavezanca, če se dajejo le občasno in če se ne dajejo istim osebam. Za darila manjših vrednosti se štejejo darila, pri katerih vrednost posameznega darila ne preseže 20 eurov.

Opravljanje storitev za neposlovne namene pa je določeno v 15. členu ZDDV-1, na podlagi katerega se za opravljanje storitev za plačilo, šteje tudi:

- a) uporaba blaga, ki je del poslovnih sredstev davčnega zavezanca, za zasebne namene ali za zasebne namene njegovih zaposlenih ali kakršnakoli uporaba za druge namene kot za namene opravljanja njegove dejavnosti, če je bila za to blago dana pravica do celotnega ali delnega odbitka DDV;
- b) opravljanje storitev, ki jih davčni zavezanec opravi brezplačno za svoje zasebne namene ali za zasebne namene njegovih zaposlenih ali za druge namene kot za namene opravljanja njegove dejavnosti.